

فارس

مسئول اکران‌های مردمی جشنواره فیلم عمار به «جام جم» خبر داد

عمار؛ سکوی تقویت سینمای استراتژیک

«صفحه ۱۰»

پرونده‌ای برای یک برنامه تلویزیونی که این روزها صداوسیما را نقد می‌کند

«جام جم» آغاز مسیر نقد از درون

رئیس رسانه ملی در سفر به بوشهر و بازدید از صدا و سیمای استان مطرح کرد

عبور از دوگانه هویت یا جذابیت

درباره سریال «خاک و نمک» که از شبکه یک روی آنتن می‌رود

روایت مقاومت به زبان ساده

استعماری است که در پایان قرن ۱۸ سر برآورد. حتی زمانی که ظاهراً اهداف استعماری مردم‌شناسی، بی‌اعتبار می‌شود و اهداف «علمی» جدید جای آن را می‌گیرد، با اندک تعمقی در قوم‌پژوهی قرن ۱۹ و ۲۰ هویدا می‌شود. این اهداف علمی در زمینه مطلق اندیشی، مدرن با تکرش کبریا نیست نسبت به علمی بودن خود، سنگ بنای شکست خود را نهاده. یعنی حقیقت مطلق غفل مدرن و نگاه غرب متکبر به شرق و به‌ویژه جهان اسلام و آسیا و آفریقا هیچ نبوده‌است جز توهم و نه علم.

❖ دکماتیسیم انسان‌شناسی متکبر

حقیقتاً در انسان‌شناسی متکبر و دگم مبتنی بر داروینیسم و انسان‌شناسی تکاملی و تطویرگرایی هنری مورگان، فریزر، تایلر چه چیزی جز همان نگاه استعماری در اعماقش وجود داشت که دولت‌ها و بهره‌حکومت‌های جائز از پژوهش‌های دانشگاهی چیز مقایسه با آن می‌سنجید؟ این مکاتب انسان‌شناسی در دو دهه آخر قرن بیستم دچار بحران شد. این بحران چارچوب‌های نظری موجود انسان‌شناسی چپ و راست غرب (هم انسان‌شناسی کانتی و لیبرال و هم انسان‌شناسی انقلابی مارکسیستی و رادیکال) را زیر سؤال برد. بحران نظری با بحران روش‌شناسی درمیخت. مفاهیم اساسی علوم اجتماعی و طبعاً انسان‌شناسی دچار تزلزل شدند. فکر جدید علیه دولت‌ها و بهره‌حکومت‌های جائز از پژوهش‌های دانشگاهی چیز عنوان انسان‌شناسی رشد کرده بود چنان‌که زیر سؤال برده شد که در پدیدارشدن نازیسم و استالینیسم کوشیدند سهم علوم اجتماعی و انسان‌شناسی پوزیتیویستی و ایدئالیستی مدرن را بزرگ بدانند. نقش این علم در رشد سرمایه‌داری را مایه شرمساری دانستند. پیدایش سرمایه‌داری صنعتی امپریالیستی لیبرال یا توتالیترسیم سرمایه‌داری دولتی چپ انقلابی‌نما و اسارت تفکر اجتماعی در چنگ بورکراسی و دولت‌ها و بهره‌حکومت‌های جائز از پژوهش‌های دانشگاهی چیز قابل دفاعی نبود. این وضعیت سبب اتفاقی نو در علوم اجتماعی و نیز مشخصاً انسان‌شناسی شد و نگاه تازه پدید آورد.

❖ رویکرد متفاوت ایران اسلامی

برخورد نو همان عطف توجه انسان‌شناسی به بحران جوامع پیشرفته مدرن و رشد گفتمان تخیلی/انتقادی درباره مسیر توسعه غربی بود. بحران‌های شهری در انسان‌شناسی شهرهای صنعتی و کلان‌شهرهای آمریکا و اروپا مورد توجه قرار گرفت و بررسی وضع بحرانی نهادهای اجتماعی با این نگاه جدال فرهنگی جلب نظر کرد. آنسوی دیگر در تقابل با کارشناسان غرب‌زده و علوم اجتماعی مقلد راهنمودهای غربیان، انسان‌شناسی مستقل جدیدی علیه ساختار علم پیرامونی تابع کشورهای مادر در جهان پدیدار شد. ایران انقلاب اسلامی با تردید جدی در خصوص علم غربی و شرقی به پیشگامان این تحول در دهه ۸۰ به بعد پیوست و از حامیان علم مستقل از تحمیلات ایدئولوژی کفر شمرده می‌شود. این نگاه انتقادی استقلال‌طلب در علم انسان‌شناسی بی‌ساختی، محور انسان‌شناسی راویکرد فرهنگی و جالش و نقد فرهنگی جامعه مدرن و نهادهای آن مثل صنعت، علم آموزش و پرورش، سینما و... قرار داد و نسبت به دنباله‌روی فرهنگی، از خود حساسیت و مخالفت استواری بروز داد و مخالفش را ظاهر کرد.

نگاهی به وضعیت سینمای ایران از منظر علمی

انسان‌شناسی و خطر سقوط سینمای ایران؟

چیز دیگری است. عرصه تفکر و تعهد به حقیقت عرصه جدی است و جای مجامله نیست و باید برداشت غلطش روشن‌نگری شود.

❖ سینما در دهه ۷۰ و ۸۰

بیا باید از منظر انسان‌شناسی فرهنگ به این موضوع و این وضعیت بگیریم و آن را بکاوییم. دهه ۷۰ و ۸۰ مقطع مهمی در سینمای ایران است. چرا مهم است؟ آیا اوجی پایان یافته از منظر انقلاب اسلامی است یا اوجی نسبت به سینمای پهلوی و یک دوراهی تازه محسوب می‌شود؛ یک سوش سقوط در دام سینمای شیطان‌ی غرب و تفکری تقلیدی و پیرامونی است که اسیر رهبری قدرت فرعون‌ی عصر و جشنواره‌های ویرانگر استقلال توحیدی و سینمای مستقل است که کوشایی داشته‌اند در استفاده از سینمای غربی‌گرای ایران به سود بازگشت بدی غرب! و توسعه لکه روح ضد ایمانی و ضد انقلابی مدرن و تأمین همزنی اجنبی و اربابان‌شان در سینمای جمهوری اسلامی با انواع وسوس خناسان و ابزارهایی که همان کارگردانان و بازیگران فاسد شده بایی دینی و حرام‌خواری و نوکری کفر ظالم جهانی بوده‌اند.

❖ هنر هفتم اسیر شبه علم مدرن

انسان‌شناسی در سینما، در فهمی عامیانه همان مردم‌شناسی به معنی سینمایی است که به آیین، آداب، سنت‌های پیشا مدرن و بومی اقوام پیشا مدرن می‌پردازد. این درکی به غایت عقب‌مانده از نگاه انسان‌شناختی است. انسان‌شناسی در دهه ۸۰ قرن بیستم دچار یک تحول بنیادین شد که محصول بی‌اعتباری دگم‌های جهان مدرن بود. علم و به‌ویژه علوم اجتماعی گرفتار بحرانی شدید شد. جهان بی‌ساختی اعتمادش را به تیختر علم از دست داده بود و نگاه جدیدی طلب می‌کرد که با معرفت نو و تجربه فکری نوی انسان واقعی نزدیک‌تر باشد. روش‌شناسی نو بر اساس رویکرد نو طلب می‌شد.

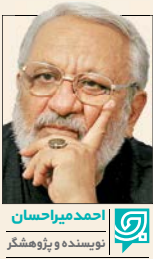
اول باید این انسان‌شناسی را بشناسیم تا سپس با تقرب به نگاه انسان‌شناختی بنا به معارف خویش وضعیت سینمای ایران را بازخوانی کنیم.

۱- این انسان‌شناسی با انسان‌شناسی و مردم‌شناسی به معنای قوم‌پژوهی نیستی انتزاعی دارد. قوم‌پژوهی علمی ریشه‌دار در هستی

همبایی و همبایی سلبریتی‌ها و بخش برده قدرت‌های مدرن جهانی با اغتشاش براندازانه و یورش شکست خورده شیاطین، منجر به آخرین گام در بحران سینمای ایران و عریان شدن کانون عفونت و جراحی و طرد براندازان حقیر شد. شیطان بزرگ از آنان ابزار پیشبرد مطامع خود و ترویج بندگی و تشویق ملت برای پذیرش ربوبیت و برتری غرب متفرعن و چپال‌چی ساخته بود و آنان این نقش را که با سرشت و باطن‌شان سنخیت داشت، الحق خوب بازی کردند. اما این همان نقشی بود که خدا و پیامبران پاک خدا و مردم شریف و همه ملت مؤمن جز حرامیان از آن منزجر بودند و سرنوشت بازی‌شان رسوایی، درماندگی و باخت شد. مگر ورزیدند و خدا با آنان مگر ورزید و ناگهان در جهان خود را همدست عریان جنایت و کودک‌کشی دیدند و متحیر ماندند. از اینجا رانده و از آنجا مانده، و این به معنی بحران رشد سینمای رو به حق و تصفیه خود خواسته نیروهای افشا شده و یار شیاطین و خصم بود. نفوذی‌های شیاطین کفر و جور و فساد و سلطه به دست خود جمهوری اسلامی را از شرشان نجات دادند. آنان سرمایه‌های آمریکا، اسرائیل و اروپا بودند که سال‌ها برای اعتبارشان کار شده بود و حالا مغفور صحنه را ترک می‌کردند تا سینمای ایمان و خرد و عشق، یعنی آینده سینمای ایران، موانع رشدش حذف شود. اما عده‌ای از فرم‌پشت‌هایی که چرب و شیرین غرب به دهان‌شان مزه کرده، این غریب‌الگری خدایی را سقوط قلمداد کرده‌اند. آیا واقعا وضعیت حاضر و راندگی سلبریتی‌های نوکر غرب، بحران سقوط سینمای ماست؟ پاسخ و ریشه‌یابی را باید در انسان‌شناسی فرهنگ در سینمای ایران یافت.

❖ مجیدی و نوستالژی تلخ سقوط

بررسی انسان‌شناسانه شناخت خطر سقوط سینمای ایران، امری علمی است که می‌تواند تکرش سطحی رایجی را تصحیح کند که به وسیله سینماگرانی با افق کوتاه و احساساتی به تحول می‌نگرند و گاهی ترویج و تبلیغ می‌شود و آخرین نفری که با نوستالژی تلخی از این سقوط حرف زد، سینماگر دارای جایگاه ارجمند در سینمای جمهوری اسلامی، مجید مجیدی است. من خیلی تمنای ساخته شدن سریالی درباره اویس قرن در هم آمیخته با تاریخ‌یمن و رابطه‌اش با ایران پیش از اسلام و تلاش برای مقاومت برابر بربرهای بادی‌نه‌نشین بت‌پرست حجاز و سپس پیروزی اسلام و گرویدن ایران و یمن به تبع سلمان و اویس به رسول... و اهل بیت حضرت صلوات... علیهم به‌وسیله فیلمسازی فرهنگ مند و توانا در سر داشته‌ام و امیدوارم مجیدی این سریال را بسازد. اما پاسخ به تفکر سطحی درباره سقوط سینمای ایران

احمد میرزاحسان
نویسنده و پژوهشگر

درنگ

زاویه دید

بخش اول

سروش، منتشر کرد

«نابودسازی یمن» درس‌هایی از آشوب در شبه جزیره عربستان

چاپ نخست کتاب «نابودسازی یمن؛ درس‌هایی که آشوب در شبه جزیره عربستان برای جهان دارد» تألیف عیسی بلومی با ترجمه منصور براتی از سوی انتشارات سروش منتشر و روانه بازار نشر شد. نویسنده کتاب «نابودسازی یمن» به شرح شرایط و محیط عمل نقش آفرینان اصلی رویدادهای جنگ یمن می‌پردازد و تأکید می‌کند که ریشه‌های این جنگ به سیاست نابودی یمن بازمی‌گردد که نیروهای ائتلاف جهانی به رهبری عربستان سعودی، تحت حمایت آمریکا و بریتانیا در پیش گرفته‌اند. جنگی که میلیون‌ها نفر را به نام برنامه‌های نوع‌دوستانه و حتی برنامه‌های «مترقی» انسان‌دوستانه به ورطه قحطی کشانده است. هدف کتاب، شناسایی پیوندهای میان جغرافیای یمن و مردمان آن با نیروهای جهانی‌ای است که پیوسته و به بهانه‌های گوناگون به سوی یمن دست دراز می‌کنند. نویسنده می‌کوشد از این رهگذر درکی از گذشته، حال و آینده یمن، منطقه و حتی جهان به دست دهد. بلومی ماجراهای یمن را در بستر تاریخی شکل‌گیری قدرت‌های سیاسی و مطالعات تاریخی از مدرسه جدید پژوهش‌های اجتماعی سیاسی و فرهنگی حاکم که در کتاب امپراتوری نامیده می‌شود، تاراج شده است. عیسی بلومی، تاریخ‌نگار و استاد مطالعات ترکی و خاورمیانه در دانشگاه استکهلم است. او کارشناس ارشد علوم سیاسی و مطالعات تاریخی از مدرسه جدید پژوهش‌های اجتماعی نیویورک است و مدرک دکتری خود را در رشته تاریخ و مطالعات خاورمیانه / اسلامی از دانشگاه نیویورک گرفته است. بلومی سابقه تدریس و پژوهش طولانی‌مدت در دانشگاه‌های معتبر سراسر جهان را در کارنامه خود دارد. چاپ نخست این کتاب در ۲۸۳ صفحه وزیری، شمارگان ۱۰۰ نسخه و با قیمت ۱۵۰ هزار تومان توسط انتشارات سروش در اختیار علاقه‌مندان این حوزه قرار گرفته است. علاقه‌مندان برای تهیه این کتاب می‌توانند از طریق فروشگاه

با شماره ۸۸۳۱۰۶۱۰ و فروشگاه اینترنتی با شماره ۶۶۴۱۵۴۱ تماس حاصل نمایند. همچنین از طریق پیام‌رسان‌های بله و اپنا انتشارات سروش به شماره ۹۹۲۱۶۰۵۱۱۹ یا با مراجعه به سایت سروش www.soroushpublishing.com برای تهیه کتاب اقدام نمایند.

